

Parlament del Conseller d'Economia de la Generalitat

Artur Mas Gavarró

Abstract

The minister of economics of the Catalan Government underlines the optimism that emerges in the long term view of the 40 year growth of Catalonia in the study which receives the Catalan Economics Prize. Economic liberalisation in 1959, entry into Europe in 1985 and the successful globalisation of the Catalan economy have led to a great leap forward. Today Catalonia ranks with the most open economies of Europe. The difference with the rest of Spain is its higher growth rate and greater capacity to generate employment despite the difficulty of job creation in Europe. One big obstacle is insufficient public investment and the negative fiscal balance of Catalonia. Being a rich region in a relatively poor country of Europe, also means disproportionately low European financing. However growth outlook for the future is very favourable, as has been the excellent experience of the past forty years.

Sr. President de la Societat Catalana d'Economia, Sr. President de la Caixa d'Estalvis de Catalunya, Sr. President de l'Institut d'Estudis Catalans, Sr. Secretari del Jurat, Dr. Reig, senyores i senyors, unes breus paraules per part meva per afegir-me en nom del Govern català a la felicitació que avui cal fer al Dr. Reig pel seu treball. Aquesta obra promoguda per la Fundació BBV és d'una gran actualitat i de molta utilitat, no només pels estudiosos de l'economia i per la gent interessada en el contingut més tècnic i més professional, sinó també pels estaments polítics. No fa gaires setmanes aquesta mateixa obra va ser utilitzada en el Parlament de Catalunya per fer un debat polític. El Govern català va recollir en aquell moment d'aquest estudi allò que creia que era més positiu per Catalunya que, per altra part, afortunadament n'hi ha moltes coses positives que recull aquesta obra que avui premiem i guardonem.

També em permetran que aprofiti l'avinentsa per agrair tant a la Societat Catalana d'Economia com a la Caixa d'Estalvis de Catalunya l'encert que han tingut aquesta vegada al seleccionar una obra que jo crec realment té el màxim interès. Sempre ho encerten, no vull dir que aquesta ha estat la primera vegada ni de bon tros, però en tot cas aquesta vegada em permetran que hi faci un èmfasi especial perquè realment és una obra que dona molta llum sobre moltes coses. Segurament des de bastans punts de vista acaba de desvetllar també algunes incògnites. És probable també que ajudi a amagar alguns tòpics que circulen i com que són tòpics a vegades hom es creu que són veritat. Però a l'hora d'analitzar-los amb una certa profunditat, es veu que només són aixó, només són tòpics.

Un dels mèrits d'aquesta obra, que per altra part lògicament no és normal que sigui així al menys quan es tracta d'estudis econòmics a nivell territorial al conjunt de l'Estat, no és normal que agafi perspectives temporals tan àmplies. Aquesta és una de les virtuts més importants d'aquesta obra. Aquí no es tracta d'analitzar la conjuntura, no es tracta de veure si l'any 96 ha estat millor que el 97 i si el 98 es preveu que sigui millor que el 97, sinó que realment abasta un període molt llarg de temps. Quaranta anys, quatre dècades, permet ja una aproximació no només

estadística, sinó una aproximació per la via dels fets i per la via de les constatacions que surt de l'improvització o del que pugui ser el discurs del dia. Amb aquesta perspectiva àmplia de quaranta anys, de quatre dècades, hi ha una mica de tot i circumstàncies molt diverses, no només en el camp de l'economia sinó també com és obvi en el camp institucional, en el camp polític i també en el camp social.

La veritat és que algunes conclusions a les quals arriba aquest estudi jo crec avui són bàsicament destacables perquè en bona mesura suposen un capital, no sé si de partida pel temps que vindrà, però sí un capital de confiança en les nostres pròpies forces i possibilitats. El fet que ara comentava per exemple el Dr. Reig en el sentit que aquesta taxa de creixement acumulatiu aquests darrers quaranta anys ha estat pràcticament del 4% significa un salt endavant molt important i significatiu. Val a dir que el compartim amb el conjunt de l'economia espanyola i per tant en aquest cas no es tracta de dir que hem estat millors o pitjors. Es tracta de constatar que en el conjunt de l'Estat, però particularment també com deia el Dr. Reig en l'economia catalana, hi ha hagut un esforç de creixement molt significatiu que ens ha portat en aquest moment, si no recordo malament, en relació a la Unió Europea dels 15 països, Catalunya concretament a un 95% sobre el PIB per càpita.

Evidentment és un salt que s'ha anat fent de mica en mica. No ha estat de cop, però tot just els darrers deu anys hem passat del 87% al 95%. Per tant fins i tot en el moment en que ens vàrem incorporar al mercat europeu, el que havia de ser el nostre mercat comú que en aquell moment estava ple d'incògnites, aquests darrers deu anys també hem aconseguit apropar-nos d'una forma notable al que és la mitjana del conjunt dels països de la Unió Europea.

Un altra fet que em sembla evident és la capacitat que ha tingut l'economia catalana i també espanyola, aquí hem anat de bracet, però particularment la catalana dels del punt de vista de la seva capacitat d'obrir-se a l'exterior. Nosaltres partiem com s'ha dit d'una economia molt tancada en unes condicions tremendament autàrquiques que havien carregat el sistema d'ineficiències en plural de tota mena i que a poc a poc s'han anat vencent. Jo avui recordava en la jornada que es feia a Barcelona sobre l'euro, organitzada per la Generalitat de Catalunya, que en els dos moments clau d'apertura cap l'exterior de l'economia en el seu conjunt, que em sembla aquest estudi també recull, tant Espanya com Catalunya hi han fet front d'una forma molt positiva. Concretament amb el Pla d'Estabilització de l'any 59 el salt va ser molt notable i va ser un salt endavant per tant molt positiu. També com he recordat abans, ho va ser l'any 85 en el moment d'incorporació en el Mercat Comú europeu.

Nosaltres des de molts punts de vista hem fet un gran esforç d'apertura cap l'exterior que s'ha traduït no només en una capacitat d'adquirir i de comprar, per tant d'importar més béns i serveis de l'exterior, que molt notablement ha estat això, sinó també d'obrir-nos en quant a les nostres vendes de béns i serveis a l'exterior. Avui dia el grau d'apertura de l'economia catalana és realment molt notable i ens apropa, no diré a les economies més obertes del conjunt d'Europa, perquè això seria exagerar, però sí que és un grau molt més notable que el que molts s'imaginien i en tot cas guanyat en un període de temps relativament curt en quant a la seva intensificació.

L'altra gran canvi també s'hi ha fet esment abans i val la pena recordar-lo dins d'aquest balanç de quatre dècades, per tant amb capacitat objectiva d'analitzar sèries molt llargues i sobre fets reals. Han estat els canvis molt profunds de l'estructura de la capacitat productiva de la nostra economia. Són canvis que també s'han compartit amb el conjunt de l'economia espanyola certament, però que probablement en l'economia catalana ha anat més enllà que en qualsevol altra territori del conjunt de l'Estat. Amb l'economia espanyola ens diferenciem en algunes coses que arar no esmentaré en honor a la brevetat que he promès al començament, però sí que n'hi ha un parell que abans s'ha comentat i que val la pena recordar.

En períodes d'expansió econòmica Catalunya guanya aventatge sobre el que és la resta d'Espanya. Això s'ha dit moltes vegades i és una de les conclusions importants d'aquest treball perquè demostra que realment és així. En èpoques recents, de la mateixa manera que en moments d'expansió anem millor que a la resta d'Espanya, com és ara concretament, també és veritat que en moments de recessió nosaltres perdem punts. Segurament els cicles diferents que hi ha hagut durant els darres quaranta anys expliquen en bona mesura que el balanç final sigui de certa igualtat en molts punts de vista entre el funcionament de l'economia espanyola i el funcionament de l'economia catalana. Sense oblidar aquesta coincidència, que per altra part des de molts punts de vista és positiva, bona i saludable, també és veritat que en els períodes d'expansió que hi ha hagut aquí, i en aquest moment s'està demostrant, Catalunya sap aprofitar-los millor.

De la mateixa manera que una altra conclusió important d'aquest treball és la incidència de l'ocupació en el que ha estat el nostre creixement econòmic. Abans s'ha dit també per part del Dr. Reig, des d'un punt de vista no estrictament econòmic sinó també en una vessant social més àmplia, la capacitat que té l'economia catalana d'aprofitar millor aquests moments d'expansió, fins i tot amb una millor creació d'ocupació. Avui sense anar més lluny s'han fet públiques les últimes dades, que en aquest cas evidentment són conjunturals, d'atur i ocupació i per tant tenen el valor relatiu que tenen. Concretament Catalunya en surt ben parada en termes relatius comparat amb la resta d'Espanya.

A finals dels mes de novembre de 1997 Catalunya es va situar com el territori dintre del conjunt de l'Estat, com la comunitat espanyola que tenia un índex d'atur més baix segons les dades de l'INEM. Dic això amb tota la precaució del món i sense cap mena de cofoïsmes ni invitació a l'eufòria, perquè és evident que en termes relatius nosaltres, Catalunya com el conjunt d'Espanya i també com la Unió Europea, tenim un problema d'ocupació, de creació d'ocupació importantíssima i això s'ha demostrat en aquesta recent cimera de Luxemburg. No treu que si fem l'anàlisi dintre de l'Estat podem constatar que segurament Catalunya ha estat dels pocs territoris en el conjunt de l'Estat on una part, encara que sigui petita, però una part d'aquest creixement que hi ha hagut durant aquests darres quaranta anys ha estat també gràcies a que hi ha hagut capacitat de crear ocupació.

No només l'increment de productivitat, que ha estat segurament el factor de llarg més important, sinó, i això és una diferència respecta altres territoris de l'Estat, també hi ha hagut un increment de l'ocupació, que ha acabat incidint d'una forma positiva en el que ha estat el propi creixement de l'economia.

Per anar acabant, aixó representa dins l'ordre de les constatacions positives una base de confiança de cara el futur. Tot i les incògnites que hi pot haver, les mancances i les debilitats que segueixen existint en relació a aquest futur, jo crec que estem precisament en un moment de canvis significatius on certament hi han incògnites com sabem tots plegats. Incògnites que en aquests moments no sabem com es resoldran. Aquesta també és l'altra veritat, perquè és relativament fàcil analitzar què ha succeït aquest darrers quaranta anys, i a més constatar que el balanç és en termes globals positius. En canvi ni el Dr. Reig em sembla que s'atreveria a previsions més o menys certes sobre el que pot succeir de cara al futur. Evidentment si el Dr. Reig no s'atreveria a fer-ho, encara menys m'atreviré jo mateix. Però sí que és veritat que malgrat les dificultats que hi han des de molts punts de vista, en general les perspectives que té la nostra economia de cara al futur són bastan sòlides. Hi han totes les incògnites que es deriven del que passarà amb la Unió Econòmica i Monetària europea, que tampoc ningú amb tota certesa sap molt bé com s'acabaran resolent.

També es veritat que en el cas concret de l'economia catalana aquestes incògnites són fins i tot més importants, perquè fixeu-vos que hi han una sèrie de limitacions que subsisteixen. Una d'elles per exemple és, com recull aquest estudi, la insuficiència de dotacions de capitals públics en general. Sumem-hi el dèficit fiscal que arrossega Catalunya, tant per la via dels ingressos com per la via de les despeses, i que agradi més o menys la nostra posició dintre del conjunt de l'Estat, posició que ens tracta com a regió rica en termes europeus dintre d'un Estat pobre, amb tots els efectes relatius que aixó té en el conjunt de la Unió Europea. Evidentment ens col.loca en una situació d'una gran debilitat. Vol dir que nosaltres som contribuents nets com tantes vegades s'ha dit a la Unió Europea, mentre dels fons que es distribueixen a nivell de l'Estat espanyol el percentage de recepció que en té Catalunya es mou molts anys en l'ordre del 6%-7%. Per tant és una aportació molt petita.

Si hi sumem que tradicionalment el conjunt de l'Estat ha estat bastan gasiu per entendre'ns pel que fa la dotació d'infraestructures públiques, estrictament públiques més enllà de les concessions que hi pugui haver en el conjunt de Catalunya, tot aixó lògicament desperta una sèrie d'incògnites. Segurament en altres territoris de la Unió Europea està bàsicament més resolt.

Malgrat aixó, jo crec que tot el camí que es porta fet fins ara durant aquests darrers quaranta anys convida a un optimisme bastan raonable. Tal com deia al començament jo entenc que convida a l'optimisme de cara al futur.

Res més per part meva. Torno a reiterar el nostre agraïment a la Societat Catalana d'Economia i a la Caixa d'Estalvis de Catalunya per aquesta bona elecció que han fet i felicitar novament al Dr. Reig per la seva valuosa aportació. Moltes gràcies.